

**СЪЮЗ
НА
АРХИТЕКТИТЕ
В БЪЛГАРИЯ**
БЪЛГАРСКА
СЕКЦИЯ НА МСА

**UNION
DES
ARCHITECTES
EN BULGARIE**
SECTION BULGARE
DE L'UIA

1504 СОФИЯ
УЛ. КРАКРА 11
тел. /02/ 943 83 21

1504 SOFIA
11 RUE KRAKRA
tel: /359 2/ 943 83 21

E-mail: sab@bularch.org
www.bularch.eu

Изх. № I –183 / 08.10.2025 г.

ДО

**Министерство на регионалното развитие и благоустройството
Национално сдружение на общините в Република България
Българска Телеграфна Агенция**

ДЕКЛАРАЦИЯ

на Управителния съвет на Съюза на архитектите в България

Трагичните събития при наводнението в курортно селище „Елените“ - община Несебър, отново провокираха необосновани атаки срещу архитектурната колегия, представяйки я като едва ли не основен виновник за подобни бедствия, които зачестяват през последните години. Управителният съвет на Съюза на архитектите в България, като представляващ колегията, счита че е необходимо да вземе отношение в защита честта и достойнството на професията, както и да предложи действия, които в бъдеще да предотвратят подобни случаи.

Професията архитект е професия, която в цялата история на човечеството е съграждала материалната основа на цивилизацията, работила е за благото на хората и е оставила безброй следи, по които ние оценяваме и ценим миналото. В последните двадесетина години обаче, безадресните нападки към архитектите станаха тревожно популярни. Презастрояване, бетониране, унищожаване на зеленината, а сега и причинители на наводнения, това са само част от обвиненията към професията и към колегията, която я практикува.

Архитектът никога не е анонимен. Той е длъжен винаги да постави името и печата си за правоспособност – и като проектант и като администратор, и като гражданин. Понякога с неговото име се покриват желанията и алчността на възложителя му, но това е основно като резултат от цялостното обществено подценяване на

професията ни и създадената вече от много години икономическа принуда архитектът основно да обслужва бизнеса.

Безспорно ние, като професионална гилдия, си носим отговорност за тази ситуация поради продължителното си мълчание и „служенето“ на администрацията, на инвеститорите, на строителите... Въпреки това, преобладаващата част от колегията остава вярна на професионалната етика и работи с грижа за околната среда и интересите на гражданите.

Ситуацията, обаче с градоустройствените процедури е значително потрeвожна. Именно градоустройството е това, което в голяма степен определя последващите архитектурни решения. Все по- често градоустройствените планове се разработват, разглеждат и одобряват без необходимите компетенции и на авторите, и на контролиращите, и на одобряващите. Основно се възлагат и разработват не цялостни планове, в които и проблемите, и решенията са видими, а така наречените „частични изменения“, които обслужват конкретни икономически, лобистки и често корупционни частни интереси. Там е и причината за сериозни грешки и нарушения, които пък създават предпоставки за случаи като този в „Елените“.

На основание на гореизложеното и с тревога за случващото се в страната ни, Управителният съвет на Съюза на архитектите в България, предлагаме и настояваме:

1. Чрез законови и управленски мерки да се ограничи изработването на така наречените „частични изменения на ПУП“, които в преобладаващата си част са планове за един или два имота и да се стимулира възлагането на цялостни подробни устройствени планове.

2. Да се изиска от всички черноморски общини и от градовете, разположени в полите на планини (включително и София) да се изследват коритата на реките и така наречените „сухи дерета“ (а всъщност това са отточни трасета на скатни води при проливни дъждове) и как са спазени мерките за опазването им от застрояване и осигуряване на защитата от наводнения.

3. Да се направят проверки в кадастралните карти относно актуално състояние на собствеността и предназначението на имотите по протежение на тези корита и дерета, както и да се проследи във времето дали има смяна на собствеността от държавна и общинска в частна, и как това е осъществено.

4. Да се включи името на проектанта – архитект в информационната табела на всеки строеж. Такова изискване в момента няма. Така архитекта ще носи с името си както престижа на авторството, така и отговорността за качеството проекта си.

Именно отсъствието на проектанта дава основания да се говори за „анонимния архитект“.

5. Да се повиши ролята на САБ и КАБ в общинските експертни съвети, като двете организации следва да отговарят за експертността и компетентността на своите представители.

6. Да се оповестят публично колегите архитекти, автори на градоустройствените и архитектурни разработки в курортно селище „Елените“ и КАБ и САБ да разгледат тяхната професионална отговорност в рамките на своите правомощия.

7. Институциите да дадат публичност на всички съгласувателни процедури, предхождащи строителството в курортно селище „Елените“, заедно с отговорните за това лица.

Настоящата декларация е гласувана от Управителния съвет на САБ на заседанието му на 07.10.2025 година с пълно единодушие.